

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov **1/ Z. B.**, bývajúcej v K., zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. B. M., spol. s r.o., so sídlom v N., **2a/ Z. B.**, bývajúceho v K., **2b/ G. F.**, bývajúcej v P., **2c/ M. B.**, bývajúcej v K., proti odporcom **1/ J. K.**, bývajúcemu v K., **2/ E. G.**, bývajúcej v K., **3/ M. P.**, bývajúcemu v Č., **4a/ K. P.**, bývajúcej v K., **4b/ K. K.**, bývajúcej v K., **4c/ E. Š.**, bývajúcej v K., **4d/ A. L.**, bývajúcej v H., **4e/ P. P.**, bývajúcemu v K., **4f/ I. K.**, bývajúcej v K., **5/ M. M.**, bývajúcej v Č., **6/ D. N.**, bývajúcej v Č., **7/ M. M.**, bývajúcemu v Č., **8/ I. D.**, bývajúcej v Č., **9/ J. B.**, bývajúcej v R., **10/ J. B.**, bývajúcej v R., zastúpenej JUDr. G. H., advokátkou so sídlom v Ž., **11/ Š. R.**, bývajúcej v N., **12/ F. G.**, bývajúcemu v K., **13/ Z. Š.**, bývajúcej v Č., **14/ V. H.**, bývajúcej v R., **15/ Z. S.**, bývajúcemu v K., **16/ J. P. K.**, na neznámom mieste, **17/ M. P. K.**, na neznámom mieste, **18/ M. P.**, na neznámom mieste, **19/ J. J.**, na neznámom mieste, odporcovia **16/ až 19/** zastúpení S., so sídlom v B., **o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam**, vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 11 C 151/2009, o dovolaní navrhovateľov proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 4. októbra 2012 sp. zn. 10 Co 244/2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky **z r u š u j e** rozsudok Krajského súdu v Žiline zo 4. októbra 2012 sp. zn. 10 Co 244/2011 a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Navrhovatelia sa návrhom domáhali určenia, že v návrhu označené nehnuteľnosti, ktoré nadobudli vydržaním, patria do ich bezpodielového spoluvlastníctva. Tvrdili, že tieto užívajú pokojne, dobromyseľne, nerušene ako svoje vlastné od roku 1982 na základe ústnej kúpnej zmluvy, ktorú uzavreli s t.č. už nebohým I. S., ktorý ich užíval výlučne po del'be a zámenách s pozemnoknižnými spoluvlastníkmi v dávnej minulosti.

Okresný súd Čadca rozsudkom z 10. marca 2010 č.k. 11 C 151/2009-70 určil, že nehnuteľnosť zapísaná v KN Správy katastra Čadca na liste vlastníctva č. X. registrovaná ako E-KN parcela č. X.-orná pôda o výmere X. m², ktorá je podľa geometrického plánu č. X. z 27. júla 2006 vyhotoveného autorizovaným geodetom A. P. a overeným Správou katastra v Čadci dňa 23. augusta 2006, totožná s parcelou registrovanou C-KN č. X.-orná pôda o výmere X. m² patrí do výlučného bezpodielového spoluvlastníctva navrhovateľov Z. B., rod. K. a F. B.. Navrhovateľom náhradu trov konania nepriznal. Rozhodol tak majúc preukázané, že navrhovatelia, ktorí užívali spornú parcelu už 30 rokov, splnili zákonné predpoklady pre nadobudnutie vlastníckeho práva predmetnej nehnuteľnosti vydržaním v zmysle § 134 Občianskeho zákonníka. Bola preukázaná oprávnená držba nehnuteľnosti, zákonom stanovená 10 ročná vydržacia doba ako aj spôsobilý predmet vydržania. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil § 142 ods. 1 O.s.p., úspešným navrhovateľom nepriznal náhradu trov konania, pretože si tieto neuplatnili.

Krajský súd v Žiline na odvolanie odporkyne 10/ rozsudkom zo 4. októbra 2012 sp. zn. 10 Co 244/2011 zmenil napadnutý rozsudok okresného súdu tak, že návrh navrhovateľov zamietol. Odvolací súd na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k záveru, že podľa súčasnej právnej úpravy vydržania za domnelý právny titul nemožno považovať ústnu kúpnu zmluvu medzi vlastníkom a držiteľom. Dobrá viera držiteľa sa musí totiž vzťahovať na všetky právne skutočnosti, ktoré majú za následok nadobudnutie veci alebo práva, ktoré je predmetom držby, teda aj na existenciu písomnej zmluvy o prevode nehnuteľnosti. Pokiaľ sa niekto uchopí držby nehnuteľnosti na základe ústnej zmluvy o jej prevode, nemôže byť vzhľadom na všetky okolnosti v dobrej viere, že je vlastníkom veci, a to ani v prípade, že je presvedčený, že takáto zmluva na nadobudnutie vlastníctva k nehnuteľnosti postačuje. Držba nehnuteľnosti, ktorá sa opiera o takúto zmluvu, nemôže viesť k vydržaniu. Keďže navrhovatelia nespĺnili zákonné podmienky vydržania predmetnej parcely, odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a návrh zamietol. O trovách konania odvolací súd rozhodol samostatným uznesením z 10. októbra 2012 sp. zn. 10 Co 244/2011 tak, že

navrhovateľom uložil povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť odporkyni 10/ trovy konania v sume 383,08 €; odporcom 1/ až 9/, 11/ až 19/ náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala navrhovateľka 1/ dovolanie, žiadala tento rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Namietala, že konanie je postihnuté vadou podľa § 237 písm. b/ O.s.p., pretože v čase rozhodovania odvolacieho súdu (4. októbra 2012) (pôvodný) navrhovateľ 2/ F. B. už nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, keďže zomrel dňa 7. júna 2010, o čom predložila jeho úmrtný list. V danom prípade nebola splnená procesná podmienka konania (§ 103 O.s.p.), keďže odvolací súd konal s účastníkom bez právnej subjektivity. Namietala tiež nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., ktoré spočíva v nesprávnom výklade a interpretácii § 129 ods. 1 a § 130 ods. 1 a najmä § 134 Občianskeho zákonníka.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie treba zrušiť.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. dovolanie môže byť podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Povinnosť skúmať, či v konaní nedošlo k vade v zmysle § 237 O.s.p. vyplýva pre dovolací súd z § 242 ods. 1 O.s.p. Ustanovenie § 237 O.s.p. pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

V dovolaní procesné vady uvedené v § 237 písm. a/, c/ až g/ O.s.p. neboli dovolateľkou tvrdené a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Dovolaateľka namieta, že konanie je postihnuté vadou podľa § 237 písm. b/ O.s.p., pretože v konaní pred odvolacím súdom vystupoval účastník - navrhovateľ 2/ F. B., ktorý stratil v priebehu konania spôsobilosť byť účastníkom konania.

Ako už bolo uvedené vyššie, o procesnú vadu, ktorá zakladá tzv. zmätočnosť, ide tiež vtedy, ak ten, kto vystupoval ako účastník konania, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 237 písm. b/ O.s.p.). Spôsobilosť byť účastníkom konania znamená spôsobilosť mať procesné práva a povinnosti, ktoré zákon účastníkovi konania priznáva alebo ukladá. Jej predpokladom je hmotnoprávna subjektivita vo význame spôsobilosti mať práva a povinnosti podľa hmotného práva. Hmotnoprávna spôsobilosť mať práva a povinnosti fyzických osôb vzniká narodením a zaniká smrťou fyzickej osoby, prípadne vyhlásením za mŕtveho. Je vecou súdu, aby podľa povahy veci posúdil, či smrť účastníka bráni ďalšiemu pokračovaniu v konaní, alebo či v ňom možno pokračovať s právnymi nástupcami zomrelého účastníka konania. Keďže v predmetnej veci ide o majetkovú vec, strata spôsobilosti byť účastníkom konania nebráni pokračovaniu v konaní. Súd je povinný zistiť, na koho prešli po zomrelom účastníkovi konania práva a povinnosti, o ktoré v konaní išlo. Procesnými nástupcami zomrelého účastníka sa stávajú jeho dedičia, s ktorými súd pokračuje v konaní.

Podľa § 103 O.s.p. súd kedykoľvek za konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania). Toto ustanovenie ukladá súdu povinnosť v každom štádiu konania prihliadať na to, či sú splnené zákonom stanovené podmienky (procesné podmienky konania) na to, aby súdne konanie mohlo prebehnúť a súd mohol rozhodnúť. Zo spisu vyplýva, že pôvodný navrhovateľ 2/ F. B. zomrel 7. júna 2010. Odvolací súd vec prejednal a rozhodol 4. októbra 2012, kedy už tento účastník nemal spôsobilosť byť účastníkom konania. Pokiaľ odvolací súd považoval pôvodného navrhovateľa 2/, ktorý zomrel 7. júna 2010 naďalej za účastníka konania, vykazuje jeho postup znaky procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. b/ O.s.p., na ktorú bolo potrebné vziať zreteľ (právnymi nástupcami navrhovateľa 2/ podľa Osvedčenia o dedičstve z 11. januára 2011 č.k. 14 D 253/2010-18 vydaného súdnym komisárom JUDr. Katarínou Čarneckou, poverenou Okresným súdom Čadca sú okrem navrhovateľky 1/ aj navrhovateľia 2a/, 2b, 2c/). Uvedená vada zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale tiež jeho opodstatnenosť. V prípade, že v konaní dôjde k vade takejto povahy, treba napadnuté rozhodnutie zrušiť.

Z uvedených dôvodov preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b O.s.p.). Vzhľadom na dôvod zrušenia

(vada podľa § 237 písm. b/ O.s.p.) neskúmal opodstatnenosť ďalších dovolacích námietok dovolateľky, že zrušené rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) a že konanie je postihnuté inou vadou v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Dovolací súd pre úplnosť dodáva, že po rozhodnutí odvolacieho súdu zomrel 15. februára 2013 odporca 4/ I. P., podľa Osvedčenia o dedičstve z 28. júna 2013 č.k. 5 D 82/2013-29 vydaného JUDr. Valériou Štetiarovou, súdnou komisárkou poverenou Okresným súdom Čadca, sú jeho právnymi nástupcami odporcovia 4a/ až 4f/.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. januára 2014

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková